

Sófár

2011. 02. 23.

עתון הקהילה היהודית בנירעג'האזה – a Nyíregyházi Zsidó Hitközség lapja

SZÖKŐÉV

A héber kifejezés (sana meuberet) pontos fordítása: terhes év. Az elnevezés arra utal, hogy a zsidó szökőévet egy plusz hónappal „terhelik meg”, azaz 12 helyett 13 hónabból áll.

Svát és ádár hónap közé ádár alef vagy ádár 1. néven iktatják be ezt a plusz hónapot, míg a szokásos ádár hó – purimot szökőévben is akkor ünnepeľjük – ádár bét vagy ádár 2. néven szerepel.

Miért éppen ádár? Mert a bibliai naptár niszán hónappal kezdődik és ádárral végződik. Mióta azonban az év első hónapja tisri lett, a „szökőhónap” nem az év végére, hanem a hatodik és hetedik hónap közé kerül.

A lunáris év 354 és 1/3 napot tartalmaz, egészen pontosan 354,3747 napot. Bölcseink a Tóra alapján leszögezték, hogy niszán hónap mindig kora tavasszal van („Őrizd meg a kalászérés hónapját, hogy elkészítsd a peszachot az Örökkévalónak...” Mózes V.16.1.), ezért úgy döntöttek, hogy bizonyos időközönként meg kell hosszabbítani az évet. Egyszerűen azért, mert különben a kalászérés hónapja fokozatosan behátrálna a télbe.

A szökőévet ismerték holdnaptár szerint élő más népek is. Babelben már az i.e. 6. században előre kijelölték a szökőéveket, mégpedig nyolc éven belül hármat. A 4. században aztán ennél pontosabb módszert dolgoztak ki: 19 éven belül hét szökőév van. Akkoriban már valószínűleg ismerték ezt a módszert Erec Israel-

ben is, ezt megelőzően pedig főként az időjárás figyelembevételével hosszabbították meg az évet.

A második Szentély korában – és még a pusztulása utáni párszáz évben is – a szanhedrin jelölte ki a szökőévet éppúgy, mint a hónapok kezdetét. Utóbbi megállapítására tanúkat hallgattak meg, akik bizonygatták, hogy látták az újholdat. A szökőév kijelölésére azonban csillagászati számításokat végeztek, de mezőgazdasági és időjárási tényezőktől is függővé tették. Ügyelniük kellett, hogy peszach tavaszra, a tél végi napéjegyenlőség utánra essen. A Gmara megjegyzi: biztosítani kellett, hogy a zarándokok időben érkezzenek Jeruzsálembe, ne nehezítsék vándorlásukat a téli esőtől felázott utak.

A hagyomány szerint Hillel Ha'Naszi (II. Hillel) i.sz. 359-ben hirdette ki a luniszoláris zsidó naptár bevezetését. Más feltételezések szerint az állandó naptárat csak a 9. században kezdték használni. Ezt az utóbbi feltevést arra alapozzák, hogy Erec Israel bölcsei a II. Hillel utáni időszakban is minden évben megvizsgálták, szükség van-e a plusz hónap beiktatására, de ugyanakkor ügyeltek rá, hogy döntésük megfeleljen az állandó naptárnak. A 9. századtól kezdve azonban megszűnt szerepük, és az állandó naptár maradt a kizárólagos eszköz a hónapok számlálására.

Egyszerű osztással kiszámítható, hogy egy vagy két ádár lesz az évben. Az évszámot elosztjuk 19-cel, és ha a maradék 0, 3, 6, 8, 11, 14 vagy 17 lesz, akkor szökőévről van szó. Aki szökőév valamelyik ádárjában látta meg a napvilágot, annak ilyenkor nincs gondja a születésnapja megünneplésével. Aki azonban „rendes” évben született, az a második ádár hónapban tartja a születésnapját. Ugyanez a helyzet a halotti évfordulókkal, bár a szefárd és askenázi szokások – mint annyi más kérdésben – eltérnek egymástól.

March 2011		Thu. תשע"א	Fri. תשע"א	Sat. תשע"א
		1 א	2 ב	3 ג
4 ד	5 ה	6 ו	7 ז	8 ח
9 ט	10 י	11 יא	12 יב	13 יג
14 יד	15 טו	16 טז	17 יז	18 יח
19 יט	20 כ	21 כא	22 כב	23 כג
24 כד	25 כה	26 כו	27 כז	28 כח
29 כט	30 ל	31 לא		

NYÍREGYHÁZA ÉN VAGYOK

(Újsághír: Január 21-én, a Magyar Kultúra Napján Nyíregyháza városa Bencs László Aranyéremmel tüntette ki Nógrádi Gábor íróát.)

Nem tudok röviden írni a gyerekkoromról. Hosszan pedig sem időm, sem kedvem. A holocaust után születni és az ötvenes években felnőni Nyíregyházán... Nem volt benne sok öröm.

A tény: Nyíregyházán született 1947. június 22-én.

De vajon fontos tényező, hogy egy ember – író vagy bárki más – hol született? Fontos. Szülővárosunk, ha gyerekkorunkat ott töltjük, ugyanúgy hozzájárul személyiségünk formálásához, meghatározza gondolkodásunkat, magatartásunkat, ahogy a szüleink, rokonaink, nevelőink, tanáraink. Ilyen volt számomra a szülővárosom.

Nem túlzás kijelenteni, hogy Nyíregyháza nevelt azzá, aki lettem. Ez nem azt jelenti, hogy írói képességeimet, már amennyi van, a városnak köszönhetem, mert a tehetség, a képesség más forrásból fakad, bár kibontakozásában a gyerekkori helyszínnek nagy szerepe lehet. A szülőváros hatása annyit jelent, hogy az író bármit csinál, bármit mond, és bármit ír, mindezek mögött ott található valamilyen módon szülővárosa múltja, hangulata, lelke. Nem kellene sok kutakodás, sem egy pszichológus, sem egy irodalomtörténész számára, hogy életem és városom kapcsolódását minden életmozzanatban, műben kimutassa.

Ennek a szoros, szinte anya-fiú kapcsolatnak a fontosságát egy percig sem tagadtam. Sem örömeit, sem konfliktusait. És nem csak úgy vállaltam ezt a viszonyt, hogy közvetlenül belefotam regényeimbe, filmjeimbe Nyíregyházát. (Bár az sem elhanyagolható!)

A Sose halunk meg című filmben például még a Búza téri piac, amely mellett felnőttem, és két egykori, létező piaci szereplő – a kosaras Katz Berta néni és a kézikocsijával fuvarozó Pankotainé – is megjelenik. A Gyerünk haza! című regényben, amely történet egy felsőbadúri, tehát város közeli emlékből született – a Sóstó, az erdő, a repülőtér és az állomás is szerepet kap. De a közelben, a megyében játszódik A mi Kinizsink című regény, s egy nyíregyházi nagypapáról szól legújabb könyvem, a Papa, ne már!

A mélyebb – versekből, történetekből, epizódokból, figurákból kimutatható – kötődés, kapcsolat elemzését hagyjuk a szakemberekre. Számomra az a fontos, hogy akárhol élek, lélekben Nyíregyházán élek. Akárhol dolgozom, velem van szűkebb pátriám mindörökre. Ott van regényeimben, amelyek Magyarországon ma az ifjúsági regények között a lista élén állnak. Ott vannak filmjeiben, amelyek közül a Sose halunk meg-en kívül, a Csocsót vagy éppen a Meseautót szinte mindenki ismeri. És ott van verseimben, amelyek a legkegyetlenebbül vallanak rólam, rólunk, s amelyek közül az első megjelent vers a Kelet-Magyarországban látott napvilágot éppen 45 évvel ezelőtt, 1966-ban.

Remélem, Nyíregyházának is dicsőséget hoz könyveim sikere, népszerűsége, az iskolai kötelező olvasmánnyá emelt regények, mesék és persze az Év Gyerekkönyve díj, a nemzetközi IBBY-díj, és a Nagy Könyv verseny első 100 műve közé jutott Petepite. És persze az, hogy egy 2010-es országos szavazás alapján az elmúlt tíz év ötven legjobbnak tartott ifjúsági regénye között hat könyvem szerepel – a legtöbb a mai magyar írók alkotásai közül.

Egyszer talán megírom a gyerekkoromat, ha megérik bennem az élmény. Addig a verseimet tudom felajánlani.

INTERURBÁN NYÍREGYHÁZÁRA

A kagyló eltörött.

Nem hallom már a tenger könyörgését.
Szétáradok, mint gödörben a mélység.
De tudható, a hajszálereken
felszippant a gyermeki kegyelem.

HOMOKPOGÁCSÁK

F. Zsuzsa

Gyönyörök kertje, Makarenkó utca tíz;
karok közé repítő kiskapu.
Másban elégtél már, de az a tűz
gerincedben örökre ott lapul.

1956

Kattogást hallunk. Grósz néni anyámmal
sírva rohan be, s ajtót, ablakot
zárnak, míg én mozit várok, de sajnos
Nyíregyházán csak egyszer kattogott.

B. Zsuzsa

A kádban itthon – emlékszel
Zsuzsánna?
Ki Ohioban, vagy a föld alatt
magyarul sem tudsz tán, pedig mi
együtt
a mézhiánytól ettük a falat.

A MESE VÉGE

Égnek, földnek ütközőjén
Gábor repül egy gödölyén,
mit apám vett a vásárban,
mit apám vett két garasért.

PIPACS

A kertünk alatti úgynevezett szegénysoron egy nyolcgyermekes szegényparaszt családba hetedikként születve élte gyerekkorát Imre, aki mindig szerét ejtette, hogy apám szatócsboltjába belépvén véletlenül elejtsen egy szál, kalendárium lapja között préselt pipacsot, amiről csak hosszú évek elmúltával tudtam meg, hogy nekem szánta. Ezek az évek voltak azok, amelyekben törvény született arról, hogy a bátyám létszámfelettiként nem tanulhat a pesti egyetemen, majd megjelentek hazafias kiadványok, mik szerint ébred már a magyar és csonka Magyarország nem ország. Imre ezekben a kiadványokban vélte felfedezni Isten eljövendő országát, álmai beteljesülését. Amikor apát munkaszolgálat miatt én helyettesítettem, Imre naponta bejött a boltba ellenőrizni, hogy mennyi fogyott a pultra elhelyezett hazafias röplapjaiból, amelyekről markát dörzsölve egy horgas orrú rém vigyorgott vissza rám és a többnyire hitelben vásárló betérőkre, figyelmeztetvén mindenkit, hogy ne vásároljanak zsidóktól. Többen kérdezték, akkor most hová menjenek petróleumért, mert a környéken a miénk volt az egyetlen bolt. Imre ilyenkor is itt hagyta a szokásos pipacsot, de azt, hogy kifejezetten nekem szánta, már csak akkor tudtam meg, amikor további évek múltával valahonnan a Don-kanyar környékéről lefagyott lábfejjel hazatérve immár nem baka-ruhában, hanem a bolt leltár szerinti átadásakor nyilas egyenruhában feszítve foghegyről sziszegte felém, hogy megérdemled a sorsod, amiért büszkeségtől elvakultan nem láttad a pipacs üzenetét.

Auschwitzból hazatérve, csodával

határos módon életben maradt unokahúgaimat a kórházban magamhoz öelve tudtam meg, hogy életüket Imrének köszönhetik, aki a gettósítás kezdetekor szépen vasalt nyilas egyenruhájában határozott mozdulattal levette őket a lovas kocsiról, és az „ezt azért ne” három szóból álló mondatot sűrűn ismételve elvitte őket a tanyára, majd a háború végéig még négy-öt, számukra ismeretlen helyen bújtatta őket. Imre ekkor már a népbíróság jogerős ítéletének értelmében börtönbüntetését töltötte.

Abban a kórházban hosszú lábadozásom alatt volt időm tanulmányozni a szabadság, egyenlőség, testvériségről szóló brosúrákat, miknek hatására szép előmenetel lett a pártban, és ennek köszönhetően sikerült egy látogatást kieszközölnöm Imre cellájába. Hiába készültem fel, hiába gyakoroltam tükör előtt órákig a mondandómat, az élelmiszercsomag átadása után fél órán keresztül hallgattunk, majd búcsúzaskor remegő kézzel adta nekem az addig kezében szorongatott Szabad Nép már rég nem aktuális számát. Csak otthon belenézve vettem észre a belső oldalra rajzolt pipacsot.

Közben családot alapítottunk, és idősebb unokahúgom utánajárása útján tudtuk meg, hogy Sztálin halála után Imre amnesztiával szabadult és ő is családban, rendezett körülmények között él. Évekkel később megkapta a Yad Va'sem kitüntetését. Hazatérve a repülőtéren, ahol unokahúgaimmal és a gyerekekkel együttesen vártuk, tudta meg, hogy a mi közbenjárásunkra. Ott ismertük meg az ő családját is. A spontán szerveződött közös ebédnél Izraelről csak annyit mon-

dott, hogy szép ország, szép pipacsok teremnek arrafelé.

Ezért nem szeretem az élő pipacsot, mondta Márta néni a belgyógyászat kertes kórtermében a szobatársnak, aki városi lányként most kezdte megérteni, hogy miért nem hiányzott neki az egykor köztisztületnek örvendő Homéroszért, Platónért rajongó középiskolai irodalomtanár édesapja, miután háborús bűnökért való felelősségre vonás elől Dél-Amerikába menekült. Eszébe jutottak a rettegéssel telített karácsonyok, mikor édesapja szokásos, ilyen alkalmakkor valami megmagyarázhatatlan oknál fogva rendszeresen jelentkező dühkitörései során vázástól törte össze az előző nap általa küldetett drága rózsacsokrot. Hirtelen készletét érzett bocsánatot kérni, amiért kislány korában a polgári élet biztonságából lenézte a Márta nénikhez hasonló sorban élő sokgyermekes szegény családokat, de megnyugtatta a lelkiismeretét, hogy az a fajta irigység sem szebb emberi tulajdonság, amit most érez. Halkan, szinte csak magának jegyezte meg, hogy valóban, egy szál préselt pipacs szebb, maradandóbb a legnagyobb rózsacsokornál. Nem tudta, hogy Márta néni eközben már gyermekkorára purimi hangulatát idézte fel magában, amikor kartonpapírból kivágott pipaccsal és egyéb virágokkal feldíszített öltözékben várta Eszter történetének meseszerű átélését.

Közben kinyílt az ajtó, új beteget hoztak az ablak melletti üres ágyra...

VANNAK MÉG TANÚK VII.

Weiszné Erzsike néni betöltötte 88.életévét. Ezt csak a tények bizonyítják, mert egyébként hihetetlen.

Erzsike néni magas kora ellenére fiatalos és erős. Kézben tartja, működteti a hitközség nőegyletét, a rendezvények, a vendéglátás zavartalan lebonyolítása az ő munkáját dicséri.

Decemberben alig lehetett lebeszélni arról, hogy ő süsse meg a 300 db szalagfánkot a chanukai ünnepségre.

Vitalitása, lelkiereje csodálatra méltó. A sors nemcsak a régmúlt időkben, hanem most sem bánt vele kegyesen, hiszen tavaly nyáron elvesztette legfiatalabb gyermekét, Juditot.

Weisz Ferencné Goldstein Erzsébet, 1923.január 11-én született Nagyhalászbán. Édesapja Goldstein Menyhért, édesanyja Lichtman Aranka.

Testvérei: Andor 1921-ben, Sándor 1925-ben, Irénke 1927-ben született.

Erzsike nénnel a 2011.év Holocaust emléknapján, január 27-én beszélgettem. Következzék az ő története.

A családjuk: szülei és mi négyen gyerekek Nagyhalászbán éltünk. Édesapám épületasztalos volt, kitűnő szakember. Az utolsó időkig volt munkája, megfelelő életkörülményeket biztosított a családnak.

Nagyhalászbán működött zsidó elemi iskola, én itt végeztem el a 6 elemi, majd varrónőnek tanultam. A szakma fortélyait megismertem, de soha nem dolgoztam varrónőként.

Apámat 1940-ben, Andor bátyámat 1942-ben hívták be munkaszolgálatra. Én 1941-ben, 18 éves koromban felerősültem Budapestre a nagybátyámhoz, ugyanis a felesége beteg lett és én felmentem segíteni. Családom sorsáról csak utólag, elmondásból értesültem.

A bátyám, mint munkaszolgálatos, a Honvédelmi Minisztérium asztalos üzemében dolgozott, ahol baleset érte, a gyalogép levágta a jobb kézfejét. Mint munkaszolgálatost hadirokkanttá nyilvánították és mentességet kapott volna a deportálás alól is.

Nem élt a lehetőséggel, mikor a csendőrök a szüleit és két kisebb testvéreimet kihajtották a házukból,

csatlakozott hozzájuk. Együtt mentek a nagyhalászi, majd a nyíregyházi gettóba és onnan Auschwitzba.

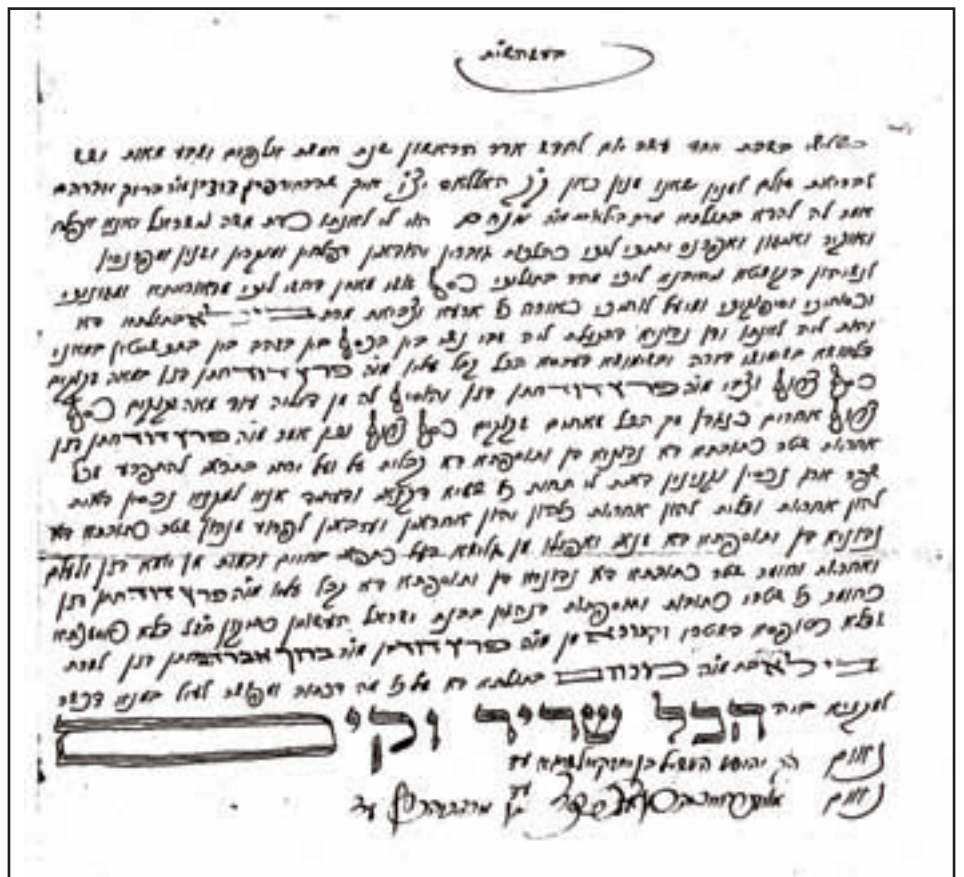
Édesanyámat és a kishúgomat, Irénkét, aki alacsony termetű volt, rögtön a gázkamrába vitték. Apám és a két fiútestvérem együtt maradtak. Cementgyárban dolgoztak, ahol az öcsém, Sanyi megbetegedett, TBC-t kapott és 1944. december 29-én a lágerban meghalt.

Amikor a front közeledtével a németek kiűrtették a tábort, apám és Andor bátyám elszakadtak egymástól. Andor két gyermekkori ismerősével a menetből megszökött. A három fiú a szökést együtt kísérte meg, de feltűnt a néme-

Felajánlotta, hogy nyilas társaival és vele menjek el a szüleimért, testvéreimért és hozzuk fel őket is Pestre. A nagybátyám nem egyezett bele, féltett, de egyébként is elkéztünk, mert másnap elvitték a családjunkat.

A budapesti zsidó fiatalokat, közöttünk engem 1944. októberben gyűjtötték össze ún. zsidó házakba. Az egyik ház padlása volt a szálláshelyünk, ahonnan munkaszolgálatosokkal együtt egy repülőgép alkatrészeket gyártó üzembe jártunk dolgozni. Egyik alkalommal a szállásunkon voltunk, amikor beszaladt két munkaszolgálatos, hogy engem gyorsan bujtassanak el, mert keresnek a nyilasok.

A nyilasok egyike a nagybátyám ismerőse volt, aki ismét felajánlotta, hogy kivisz. Nem vállaltam a kockázatot, nem bíztam benne, pedig hozott egy csomó ennivalót, sonkát, kolbászt, ke-

A házasságlevél

teknek, és kutyákkal kezdték keresni őket az erdőben. A keresés sikeres volt, fogolytársaik már csak a három lövést hallották.

Engem a deportálás Budapesten ért. Amikor híre jött, hogy a zsidókat összeszedik, a nagybátyám egyik ismerőse, aki nyilas lett, segíteni akart.

nyeret. Maradtam a többiekkel.

1944. december 1-én összegyűjtötték bennünket a téglagyárban. Itt is lett volna egy szabadítóm. A téglagyárban meglátott egy nagyhalászi keresztény ismerősöm, Czalek Jóska, aki rendőr volt. Megismert, azt eszelte ki, hogy úgy tesz, mintha én elkövettem volna

valami szabálytalanságot, amit ő észrevesz, és nagy ordítózással bevisz a rendőrségre, még a felesége személyi igazolványát is elhozta. Nem bíztam benne sem, nem mentem vele.

1944. december 2-án aztán sorakozót rendeltek el, mindenkinek össze kellett szedni a holmiját és már kint is voltunk az állomáson. Minket nem marhavagonba, hanem vasúti személyko-

Családi fotó

csikba szállítottak be. Két hétig ment a vonat, míg elértünk Németországba, Ravensbrückbe. Az osztrák határon át sem akartak bennünket engedni, a vonat hol előre ment, hol vissza, volt úgy, hogy ki is lehetett szállni.

Ravensbrückben sátorbarakkok voltak, deszkából épített WC és mosdó is tartozott egy-egy 20 méteres barakkhoz. Priccseken aludtunk. Napközben kivittek bennünket dolgozni. A munka abból állt, hogy az udvaron felhalmozott földkupacokat lapáttal egyik helyről a másikra átpakoltuk. Volt közöttünk egy lány, akinek már a vonatban megbomlott az elméje, a németek szórakoztak vele, gúnyolták.

Egyik alkalommal az egyik lányt egy SS valamiért pofon vágott, a lány pedig visszaadta a pofont. Ekkor megfogták, elvitték soha többé nem láttuk.

Ravensbrückben ért bennünket a karácsony, ünnepi vacsoraként kaptunk egy nagy savanyú uborkát és tejbegrízt. Az ételosztáskor nem azt mondták, hogy egészségetekre, hanem azt, hogy halálotokra.

1945. január 10-én aztán bevagoniroztak bennünket, nyitott vagonokba szálltunk be és utaztunk négy nap, három éjszaka. Elviselhetetlenül hideg volt. Összekapaszkodtunk, úgy melegítettük egymást. Penigben szálltunk ki a vagonból, itt épített barakkok voltak, ahonnan gyalog mentünk dolgozni min-

den nap a repülőgépgyárba. Másfél órát tartott az út, naponta kétszer. Enni egyszer adtak csalánból, kukoricahéjból főzött levest vagy héjas krumplit. Egyszer útközben találtunk egy cukorrépat, amit az alsóruhámba kötöttem bele, nehogy észrevegyék. Fejedelmi vacsorát csaptunk belőle, heten ettük meg szeletekre vágva.

Három vagy négy hónapig voltunk Penigben, amikor a németek kihajtottak bennünket a táborból, gyalogoltunk az úton étel nélkül. Útközben az erdőkben töltöttük az éjszakát. Egyszer csak azt vettük észre, hogy a németek eltűnedeznek, majd nem voltak sehol.

Hatan–heten összefogtunk és elindultunk cél nélkül. Egy német család, ahol csak négy vagy öt nő volt, beengedett bennünket a pajtába, ott voltunk néhány napot, majd kimerészkedtünk az útra, ahol már az amerikaiak járőröztek. Ők aztán összeszedtek bennünket és elvittek egy közeli kastélyba, amelyet karantén alá helyeztek. Itt összesereglett a világ minden nációja, voltak itt kínaiak, japánok is, mindenféle nemzet. Felmentünk az emeletre, ahol fehér ágyneművel vetett ágyak voltak, nem hittünk a szemünknek: ilyen is van?

Itt aztán feltápláltak bennünket az amerikaiak, féléasztalnyi dobozokban hoztak sonkát, csokoládét, finom ételeket. Nagyon sokan nem tudták megállni, hogy ne egyenek, és a hirtelen evéstől meghaltak.

Egy hónap múlva aztán elindultunk haza. Én egy németül jól beszélő barátnőmmel, Marikával utaztam, úttalan utakon, vonat tetején, napokat vesztegetve, míg egyszer csak ki volt írva, hogy Magyarország határállomás. Majd nagy nehezen Budapestre érkeztünk. Itt rögtön a Bethlen téri templom udvarán berendezkedett bizottság elé kellett menni, ahol igazoló iratokat kaptunk. Innen a rokonaimhoz mentem, ahol megtudtam, hogy mi történt a bátyámmal.

Vágytam haza Nagyhalászbába, tudni akartam, mi van a többiekkel.

1945. június 26-án ez sikerült is. Mikor megérkeztem, megálltam az elárvult házunk előtt, nekidőltem a kapunak és elkezdtem nagyon sírni. Egyszer csak előszaladt a kutyánk, megismert. Bebeszéltem magamnak, hogy engem várt.

Erzsike néni

Bementem a házba. Édesapám műhelye teljesen üres volt, nem volt sehol a három értékes gyalupad, a gyémántfejű üvegágók, a rengeteg kéziszerszám.

Néhány zsidó fiú – köztük a későbbi férjem, Weisz Ferenc – és rendőr segítségével sikerült egy gyalupadot és néhány kézi szerszámot visszaszerezni.

Azután 1945 szeptemberében hazaérkezett apám is. Ketten maradtunk a családukból.

Újrakezdjük az életünket. Én férjhez mentem Weisz Ferihez. Előbb nyitottunk egy kis vegyeskereskedést, majd a férjemet hívták a szövetkezetbe, ő lett a TŰZÉP telep vezetője. Három kislányunk született: 1947-ben Irénke, 1949-ben Marika és 1955-ben Jutka.

Édesapám kétszer is megnősült, 91 éves korában halt meg.

Nekem idős koromra meg kellett érnem a legnagyobb fájdalmat, gyermekem elvesztését. Mindent megtettünk, hogy meggyógyuljon, küzdöttünk, de mindhiába.

Epilógus: Erzsike néni erős asszony, lelkiereje csodálatra méltó. A legnagyobb veszteséget is méltósággal viseli. Tudjuk, aki elveszti a társát az özvegy, aki elveszti a szüleit az árva, de aki gyermekét veszíti el, arra nincsen szó.

EGY KOSÁRNYI SZABADSÁG

Amint belépünk a szupermarket ajtaján, automatikusan lehajolok egy kosárért. Hagyd, nincs rá szükség – mondja Eszter, a lányom –, csak két-három dolgot veszünk. Értetlenül mégis felemelem a kosarat. Összemosolygunk, mert eszünkbe jut, hogyan követte őket a biztonsági őr Nyíregyházán, mikor a barátjával kosár nélkül forgolódtak a polcok között. Megszólítani,

A Siratófalnál és környékén a Kotel rabbijának külön engedélyére van szükség a kéregetéshez. Nem is lepődök meg, mikor – csaknem ötévi távollét után – az egyik bejáratnál, az óváros zsidó negyedében megpillantom Levánát, az öreg koldusasszonyt. Neki már a nyolcvanas évek közepén, az inflációs időkben is volt engedélye, és volt mindig turistáktól kapott dollárja is.

Azonnal felismer. Meglepődik feléje nyújtott kezem láttán, aztán elveszi az aprópénzt, megköszöni, és máris indul a panaszáradat: magas a cukra, a vérnyomása, jövő héten be kell feküdnie a kórházba kivizsgálásra. Nézem a kedves, öreg arcot. Több mint húsz éve ugyanezt meséled, Levana – vigyorgok rá –, mondogasd csak még vagy ötven évig! Emlékszel a nevemre? – kérdezi felderült arccal. – Persze, régi mese ez a cukorral, de most az orvos tényleg azt mondta... Abbahagyja, legyint. Még ötven évig? – kérdezi. Bólintok, továbblépek. Visszapillantok, úgy tűnik, fontolgatja...

hallván a számára nyilván azonosíthatatlan nyelvet, nem merete őket, de hát az értelmetlen szabály is szabály, az olyan vevő pedig, aki nem tartja be, gyanús. Ezt próbáltam annak idején elmagyarázni az én Jeruzsálemben született lányomnak. Nem csoda, hogy nem értette meg.

Kissé szégyenkezve teszem vissza a kosarat: milyen hamar elfelejtettem, hogy a szabadság ilyen apró dolgokkal mérhető...

Mondják, azért vannak koldusok a Szentföldön, hogy a hívő zsidó micvát gyakorolhasson. Ez persze nem egészen igaz, de jól hangzik. (Milliomos viszont könnyen lehet az ember Izraelben: kivándorol néhány milliárddal, egy-két millió talán csak marad belőle...)

A „klasszikus” kéregetők türelmesek, udvariasak, nem tolakodóak. Vannak íratlan szabályok, melyeket ildomos betartani.

Szívesen váltott pénzt a Falnál tartalékos szolgálatot teljesítő katonáknak. Tőlük egyébként soha nem kért, sőt, nekem és még néhányunknak kamatmentes kölcsönt is felkínált.

Civilben és félig-meddig látogatóként most úgy érzem, adnom kell neki valamennyit, jobbra persze magam miatt.

Kezdetben, mikor Izraelben tanultam a nyelvet, megpróbáltam elsajátítani azt a jellegzetes raccsoló „res” hangot. Egészen addig, míg egy imakönyv bevezetőjében azt olvastam, hogy a magyar „r” az autentikus, akkor felhagytam a kísérletezéssel. Egy idő után büszkén állapítottam meg, hogy nem tudják azonosítani a kiejtésemet. A kérdésre: honnan jöttél, általában azt választottam, hogy török vagy finn vagyok, sőt, egyszer a vogult is megkockáztattam.

Alapszabály, hogy a biztonsági ember beszéltet, első hallásra megpróbálja azonosítani kilétedet. Így volt a Siratófal bejáratánál is. Van fegyvered? – kérdezi szigorúan a srác, kezében a fémdektorral. Elég, ha neked van,

bízom benne, hogy használni is tudod – nézek derűsen a szemébe. Szándékosan sem sikerülhetett volna jobban: ebben a mondatban nincs „r”. Megenyhülten int, menjünk tovább.

Előttünk a Fal. Akárhányszor látom, mindig meghatódok. Háromszor egy-egy hónapot töltöttem itt tartalékos katonaként, egyszer egy jemeni barátommal, aki szinte naponta énekelte:

„Falaidra, Jeruzsálem, öröket rendelttem, egész nap és egész éjjel...” (Jesája 62.6). Ezt dúdolgom most, és azt sem bánom, hogy itt-ott kissé hangosan...

Elád Riven emléktábláját pillantom meg a nagy zsinagógában. Ő volt az a 16 éves haifai srác, aki önkéntes tűzoltóként chanukakor, a Karmel hegyi tűzvészben rekedtek mentése során vesztette életét. Tanítás közben láttuk meg az ablakból a gomolygó füstöt – mesélték osztálytársai. Fegyelmezett fiú volt, megvárta az óra végét, aztán azonnal elindult. Mire odaért, már folyt a mentés, segített minden arra járó, még a kiküldött fotósok is. Elád vakmerően vetette magát a lángok közé.

Szülei egyetlen gyermeke volt – mondta a megemlékezésen az iskola igazgatója –, hősi halálával mindnyájunk gyermeke lett.

Izraelben nagyon jól ismerik a gyászt – és nem kevésbé ismerik az önfeláldozást, a bajtársiasságot, a hősiességet.

Péntek délelőtt időről időre demonstrációt szerveznek a belvárosban a környéken lakó egyetemi hallgatók. Jeruzsálem legyen élhető a nem valláso-

sok számára is, ezt az üzenetet próbálják közvetíteni a járókelőknek. Azon a pénteken újságpapírokkal díszítették fel a sétálóutca fáit, járdáját. Kivonult a média is, békés, derűs bulit sikerítettek.

Előző este néhány méterrel arrébb valóságosok állították fel kis pavilonjaikat. Nincsenek vallásosok, nincsenek nem vallásosok, mindnyájan zsidók vagyunk – hirdették a feliratok.

Ezúttal 1:0 a javukra.

Péntek délután fokozatosan megváltozik minden. Elcsitulnak a zajok, gyérül a tömeg, és úgy tűnik, a kevés járókelő valami elegáns koreográfiára mozog kecsesen. Pontosán tudom, mi következik, számtalanszor éltem át, mégis kellemesen megborzongok.

Felérünk a lakásba, kinézek az ablakon. Már égnek az utcai lámpák. Sértetlenül, sabbatba burkolózva elpilled a Város... és akkor számomra is váratlanul eszembe jut a kis nyíregyházi közösség minden furcsaságával, gondjával és szépségével. A közösség, amelyben egy lehettem a minjeből, amelyben engem 58 évesen a „fiatalok” közé sorolnak, amelynek tagjai talán érthetetlen, talán nagyon is érthető módon rendszeresen eljárnak davenolni. Ahogyan több mint két évtized jeruzsálemi élet után visszatérve magammal vittem a sabbati hangulatot, úgy hat át most egyidejűleg az itteni és a nyíregyházi sabesz légköre. Most érzem, mennyire igaz a mondás: nem a zsidók őrzik a sabbatot, hanem a sabbat őrzi meg a

zsidókat – Jeruzsálemben, Nyíregyházán, bárhol a világon...

A visszaindulás előtti éjszaka kiadós eső esett. Szemerikél hajnalban is, mikor lemegyünk az utcára várni a taxit. Húsz perccel a megbeszélt idő után csörög Eszter telefonja – az ő számát adtam meg –, a sofőr hív, menjek el a következő sarokig, ott vár, mert nem akar behajtani az egyirányú utcába. A lányom legalább annyira makacs, mint az apja. Ugye nem képezed, hogy ennyi várakozás után még gyalogolni fog a bőrönddel? – háborog. – Gyere csak ide a házig. Három perc múlva megérkezik a kocsis. Nem szépítem, elég rondán összeveszünk a sofőrrel. Légy egészséges – zárja le a vitát olyan hangsúllyal, mint aki azt mondja: fordulj fel. Te is – válaszolom ugyanúgy, aztán búcsú Esztertől, beszállás. Én vagyok a nyolcadik, még két utast felveszünk a közelben, majd irány a reptér. Kiszárlásnál a sofőr újra rákezd. Nem volt elég? – kérdezem. – Kívánj jó utat, fejezzük be. Jó utat – mondja még kissé morcosan, de miután megköszönöm, kedvesen hozzát teszi: térj vissza békében...

A fenti rövidke történetek nagy részét először múlt időben jegyeztem le. Később átjavítottam, mert zavart: úgy éreztem, számomra Jeruzsálem nem lehet múlt idő...

Somos Péter

LEVÉL A TÁVOLBA

A legutóbbi MAZSIHISZ közgyűlés megnyitója Feldmájer Péter elnök úr sajnálkozásának jegyében telt, miszerint „egyre növekvő mértékű antiszemitizmus jellemezte közegben kell a munkánkat végezni.” Ezt a ténszerű megállapítását egy közismerten szélsőséges és egyben sajnos valóban népszerű internetes portál cikkeinek hangvételére alapozta. Különböző internetes fórumokon az „ismerd meg az ellenfél gondolkozását” elv indíttatású vitáim konklúziójaként számomra túl a kétezer éves „istengyilkosság” vádján és ennek minden következményekénti bűnbak szerepen a jelenlegi magyar antiszemitizmus gyökerei mélyebben keresendők. Valamiféle identitászavarodottság szövevényében való eligazodásra képtelenségben.

A társadalom nem kis – és még csak iskolai végzettséggel, intelligencia szinttel, egzisztenciális helyzettel sem behatárolható – szegmensében tért nyert egy viharos gyorsasággal divatossá vált elmélet, miszerint a magyarság az alapja mindennek, ami emberi kultúrával összefüggésbe hozható. A piramisok hieroglifái is ősmagyar rovásírással íródtak, Jézus is magyar herceg volt, etc. Önmagában ezzel semmi baj nem lenne, csak hogy a jól bevált recept alapján szerintük eme valódi történelmet a nemzetközi zsidó összeesküvés saját érdekeinek megfelelően tudatosan hamisítja, hisz céljuk a magyarságtudat és ezen keresztül a magyarság megsemmisítése. Merthogy el akarják foglalni a Kárpát-medencét, hogy kihassák a térség egyedülálló vízkészletét. Beívódott reflexeikhez tartozik, hogy masszív zsidózással máris hitelesebb a mondandójuk, máris igazolt az identitásuk. Ebből adódóan szintén csak masszív zsidózással gondolják feloldani az ellentétet, ami elméletük és az általuk szintén előszeretettel preferált keresztény Európa szellemisége között feszül. Lehet mosolyogni, de ez a vonulat jelentős hívőtáborral, jelentős irodalommal bír, és oly mértékben terjed, hogy már a történelmi keresztény egyházak is konkurenciát látnak benne. Kiadványok, tanulmányok tömkelegét teszik közzé cáfolatként, amelyeknek furcsa módon Jézus zsidóságnak bizonyítása az alapjuk, hisz e tétel nélkül megkérdőjelezhetőek az evangéliumok, melyek szerint ószövetségi prófécia jövendölte meg a megváltó eljövételét. Kávékortyolgatás közben némi elégtétellel elnézve ezt a hitvitát óhatatlanul felmerül a kérdés: ha Jézus, az apostolok és az őket követő őskeresztények – akiket Konstantinig oroszláneledelként hasznosítottak – mindannyian zsidók voltak, akkor az „istengyilkosság” vád és az erre alapuló kétezer éves antiszemitizmus az összes vadhajtásaival együtt netán csak nem abból adódott, hogy az új vallás a gyökereit fegy-

verrel, letelepítéssel, inkvizícióval sem tudta bekebelezni?

Tudat alatt valahol a hívők vagy csak magukat a hagyományos kereszténységhez tartozónak vallók is éreznek valami ellentmondást Vajk és Koppány megítélésében. Szerintük a kereszténység felvétele szükségszerű volt, mert ország nélkül nem maradt volna fenn a magyarság. Csakhogy eme mentségkeresés cáfolására ellenpéldaként azonnal belép a képbe a zsidóság. Értelemszerű, hogy ezt ők csak valami ármány útján érhették el.

A hirtelen rászakadó szabadságban kívülálló szemmel nézve még érthető is egy valaha félnomád szabad lovas nép önkép-keresése, akit hajdani szabadság után ezer évig tartó röghöz kötött jobbagyságra ítélték, szellemi vezetőit máglyán égették, tüzzel-vassal, megkérdőjelezhetetlen dogmákkal irtották hitvilágát. Viszont valós identitásuk csak akkor lesz, ha önmagukat nem csak és kizárólagosan a zsidósághoz viszonyítva tudják majd meghatározni, önképük igazolása nem a gyűlöletből fog táplálkozni. Eme gyűlöletől napjainkban nincs félnivalónk, hisz ennek tárgyasult kiélése idegen hatalomhoz való csatlakozás nélkül lehetetlen. Ma nincs ilyen hatalom, de ha még lenne is, a csatlakozás már önmagában antagonisztikus ellentmondásban állna az önálló magyar önképpel.

A közgyűlésen az említett bevezető után a méltán köztiszteletnek örvendő Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbi úr késztetést érzett felszólalni. Javaslatot tett, hogy a közgyűlés szavazással hatalmazza fel a vezetőséget egy, a miniszterelnöknek címzett levél megírására, amelyben határozott fellépésre kérjük fel az antiszemitizmus visszaszorítása érdekében. Javaslatát kitörő taps és annak ellenére is egyhangú szavazás követte, hogy meggyőződésem szerint mindannyian tisztában voltunk egy ilyen tartalmú levél és az esetleg arra adandó válasz hatékonyságának hiányával. Ilyen emóciókat bürokratikus eszközökkel, rendeletekkel lehetetlen szabályozni. Bárminemű próbálkozás az ellentétes hatást válthatja ki, azonnal megerősödne a szent szólásszabadságra hivatkozó hangja, akik ennek jegyében szokták megideologizálni intoleranciájuk tolerálásának igényét.

Tehát egyelőre nincs más teendőnk, mint gyűlölet és gyűlöletől féls nélkül megélni saját identitásunkat, a földrajzi helyekhez kötöttség nélküli sabeszok hangulatát. Eme alkalmakkor feldíszítve magunkat akár külső megjelenésben is érzékelhető ruházattal, vagy csak az ennek alapját képező belső „identitás” kisugárzásával, akaratosan is megmutatkozó tükröződésével. Ami ugyan kevésbé látványos, de nagyságrendekkel értékesebb.

IZRAELI-KÍNAI KAPCSOLATOK

*Kínai pénz keresi az izraeli technológiát
Tal Reshef a ynetnews.com izraeli portálon
2011.02.03-án megjelent cikkének kivonata.*

Izrael rendelkezik a kellő ismerettel és technológiával, Kína pedig tőkével. Jay Young, a Kínában megjelenő izraeli érdekeltségekre szakosodott befektető magyarázza el, hogy a két ország miért is tud olyan gyümölcsözően együtt dolgozni, és hogyan kerekednek felül a kulturális különbségeken.

A fent említett hölgy egy olyan cégnek a képviselője, amely kínai nagybefektetők részére keres izraeli lehetőséget. Izraelnek van technológiája, Kínának pénze – nem is kevés. Az elmúlt években felhalmozódott otthoni tőkét – amit a belső piac erőteljes növekedése eredményezett – kívánja Kína Izraelben befektetni.

Talán már sokan tudják, hogy a bruttó nemzeti összterméket (GNP) figyelembe véve Kína jelenleg a második helyen áll a világon, a nagybefektetőket illetően pedig a negyedik. Ebbe a kapcsolatba Izrael hozza be a tudást. Sokak aggodalmával ellentétben Kínának nem érdeke, hogy ellopja ezt a technológiát.

Kína rájött, hogy az új ismeret folyamatos fejlesztést kíván, hogy lépést tudjon tartani a felfokozott piaci versenyben. Megszabadulni azoktól az emberektől, akik kifejlesztették a technológiát olyan lenne, mint levágni az arany tojást tojó tyúkot. Azért éri meg mindkét félnek a szövetség, mert a hatalmas ázsiai ország hozzájut fontos technológiákhoz, ezáltal Izrael további sza-

badalmaztatott eljárásokat tud kifejleszteni. Kína természetesen a hazai piacra is gondol, hatalmas profitot remélve.

Jay Young felismerte annak szükségességét, hogy közvetítsen a két fél között. Az olyan emberek, mint ő, egyformán tudnak Mai-Tait inni és chumuszt enni. Ez a felismerés összehozza az Ázsia két végén elhelyezkedő országot. Az ő feladata olyan technológiák lokalizálása, melyek megfelelnek a kínai igényeknek. Ez az együttműködés valójában háromoldalú.

Az egyik ott vannak a kínai nagybefektetők, vállalkozók, a másikon az izraeli technológia és a harmadikon közvetítői és koordináló szerepet felvállaló cég.

Kína nagykövete: „Csodáljuk Izraelt”

*Az alábbiakban a ynetnews.com oldalon
2010.09.28-án közzétett, Zhao Jun Izraelbe
akkreditált kínai nagykövettel készített interjú
kivonatát olvashatják, melyet Ofer Petersburg készített.*

Az elmúlt három év tapasztalatát és munkáját összegzi a nagykövet azzal a véleményével, miszerint „Önök 62 éve folyamatosan csodákat művelnek”.

Hazalátogatásai alatt mindig megkérdezik tőle, milyen egy ilyen kis országban dolgozni. Mindig hitetlenkedve hallják, hogy egy 7 millió fős kis ország – akkora, mint egy kisebb kínai városka – milyen fantasztikus eredményeket képes elérni. A nagykövet saját bevallása szerint szerelmes Izraelbe. Mielőtt feljárnak neki ezt a pozíciót, féltették. Ő maga is azt gondolta, hogy itt mindig háború folyik. Mikor megérkezett, egyik ámulatból esett a másikba. Azonnal megragadta figyelmét a lakosok barátságos attitűdje. Jung szerint Kína csodálja a zsidó ésszt és értelmet, mely oly

sok Nobel-díjast eredményezett. Szerinte testvérek, már-már ikrek vagyunk.

Az interjú során felelevenítette a két nép több mint ezer éves barátságát, külön kiemelve a Holokausztot, amikor is Kína menedéket adott zsidóknak, pedig akkor Japán erősen szorongatta őket.

A nagykövet véleménye szerint a leginkább sikeres történet a két ország kapcsolatában a kereskedelmi kötelék. Az elmúlt 18 esztendőben – amióta van diplomáciai kapcsolat – a kezdeti 42 millióról 6 milliárd dollárra növekedett. Izrael nagymértékben segíti Kína mezőgazdaságát, közel 20 egyetem működik együtt, és 2007-ben megalakult ez első Konfuciusz Intézet a Tel Avivi Egyetemen. Elmondása szerint Kína be akar fektetni a nemrég Haifa közelében fellelt gázmező kiaknázásába is.

A nagykövet kitért Iránra is. Osztják az amerikai álláspontot, miszerint minden országnak joga van a nukleáris energia békés célú használatához. Az iráni elnöknek azon kijelentésére reagálva, hogy feltett szándéka elpusztítani Izraelt, leszögezte, hogy határozottan ellenzik Irán ez irányú politikáját. Csatlakoztak az ENSZ által hozott szankciókhoz is.

Zhao Jun ezek után válaszolt a palesztin ügygel kapcsolatos kérdésekre is, miszerint pénzt adtak a Palesztin Hatóságnak iskolák és az infrastruktúra fejlesztésére.

Az interjú végén abbéli reményét fejezte ki, hogy integrálni lehet az izraeli gondolkodást a kínai piacba, minek következtében hasonló csodákat érnek majd el. „A történelem megtanított minket arra, hogy igaz barátok vagyunk.”

Fordította és szerkesztette:

Sugár Károly

FELHÍVÁS

Kedves Hittestvéreink, Tisztelt Olvasóink!

A Nyíregyházi Zsidó Hitközség a közeljövőben tervezi a zsidó temetőben az 50-es években felállított mártírok emlékfalának felújítását.

A tervezett felújítás során lehetőség adódik további, a Holokausztban elpusztultak neveinek elhelyezésére, hogy emléküket megérezzük az utókor számára.

Kérjük Önt, ha tudomása van mártírhalált halt személyről vagy személyekről, úgy a hitközség alábbi felsorolt elérhetőségeinek valamelyikén közölje a nevét, utolsó, a deportálás előtti lakhelyét. Természetesen kérjük a bejelentő nevét, címét, esetleg az információ forrását, mely adatokat kérésére zártan kezelünk.

Nem ragaszkodunk ahhoz, hogy az áldozat kizárólag nyíregyházi vagy a megyében élt személy legyen, hanem lehet bárki, aki nevének elhelyezésére ez idáig nem volt és nem lesz más lehetőség.

Elérhetőségeink:

Nyíregyházi Zsidó Hitközség 4400 Nyíregyháza, Mártírok tere 6.

nyirzsido@gmail.com

A TEMETŐHÖZ

Egy-egy feldőlt fejfa már a vég vége,
Egy-egy kivillanó betű még rámered az égre.
Egy-egy eldobott kő mutat valami utat,
Néhány formátlan kavics jelzi az én utamat.

A fény betör a kövek közé, mint egy éles szablya.
Utat vág, egyenes utat múltat s jövőt kutatva.
Játszik a fénycsóva, ledönt, magához ölel,
Játszik élettel, halállal, mert szeret játszani...

A kövek az életünk részei.

Ezekkel fenjük a gyilkos bicskát, ezekbe rúgnak dühükben vagy örömben, ezeket a csúcsokat akarják meghódítani. Követ teszünk kedvesünk gyűrűjébe, és követ teszünk a kihült test fölé.

Csodálatos hely a temető. A végső menedékhely. Az elnyert bölcsesség helye, a tisztulása, megbocsájtása, megbékélése. Ahogy belépsz, még a kutyák is másképp vonítnak, a cicusok szertartásosan lefetyelik az ajándék tejet. A fény, ahogy áttör a fák között, a fejfák között, megjuhászkodik, meglágyul, más színt kap, más erőforrást: a békéjét. Nincs bosszú, nincs aranykeretes családi fotó, nincsenek szem nélküli angyalok – kövek vannak. A megdöbbenés, a fájdalom, a megbékélés kövei, de az örökkévalóságé is. A kövek nem fonnyadnak el, nem lesznek az enyészeté, megmaradnak örök mementónak.

Dolinay Tamás

TEMETŐI NYITVA TARTÁS

Március 31-ig:
vasárnaptól csütörtökig

9-től 12 óráig.

Április 1-től:

hétfőtől csütörtökig:

9-től 16 óráig,

vasárnap:

9-től 12 óráig.

Pénteken és szombaton,
valamint állami és zsidó
ünnepeken zárva.

Telefonszám:

06-30-318-4907

Sürgős esetben hívható:

Somos Péter, 06-30-490-0084.

FESZÍTŐVAS

A használati utasítás szerint talán egy feszítővasra, egy tizennyolc számú kódra, valamint egy hangfelismerő rendszerre van szükség ahhoz, hogy a szigorúan elrejtett, rám vonatkozó információkat bárki feltárhassa. Ez csupán azért borzasztó, mert nem vagyok rajta az Interpol listáján, semmiféle kémszolgáltatnak nem vagyok ügynöke, és számítétek közé sem tartozom. Csupán zsidó vagyok. Kevés a valószínűsége, hogy valaki esős napot választ autótásárlásra. Miután elindul a parkolóból és megered az eső, döbben rá, hogy az ablaktörővel baj van, nem működik. Igen, valójában ez mindig valahogy így van. 1980. augusztus 18-án, az oroszán jegyében születtem. Tizenkilenc éves koromban börtöködtem elmondani egy hozzám közel állónak, hogy zsidó vagyok. Emlékszem, hogy dadogtam, és az illető csodálkozó szemei mintha azt sugallták volna, hogy örült vagyok. Az lennék?

A Chanukat karácsonyfával ünnepeltük, a barátnőimet pedig azzal az ürüggyel tartottam távol, hogy intézni valóim vannak. Miután túljutottam a serdülőkoron, úgy gondoltam, az orrom mindent elárul. Mondhatom, a tudatlanság néha áldás.

Felfoghatatlan, hogy számtalan ostoba zsidó viccet hallgattam végig egy-egy éttermi látogatásunk alkalmával, és a végén még én fizettem a számlát.

Miután néhány alkalommal mélypontra zuhantam, úgy gondoltam egy alapos önelemzés alkalmával: ünnepelhetem, hogy a fájdalmat örömmé és a veszteséget nyereséggé varázsoltam.

Akkor miért vagyok mégis csukott könyv? Talán szégyellem magam, vagy valami titkolni valóm van?

Nem ez a válasz.

Szüleim mindketten a kommunista Magyarországról egy szebb élet reményében Kanadába vándoroltak ki. Itt ismerkedtek meg, felneveltek egy fiút és egy lányt. Anyukám több mint húsz éves barátság után barát-nőjével karácsonyi ajándékcsere-t játszik. Apukám sose beszél róla. Anélkül, hogy a valóság kemény részleteibe merülnék, talán csak annyit említek, hogy szüleim családja mindkét oldalról Hitler áldozata lett, és a túlélőket is csak nagyon ritkán láthattam. Legkedvesebb élményem nagymamámhoz fűz, aki nyaranta meglátogatott bennünket, s olyankor az alsógatyába rejtett szálammal lepett meg. Ezt azért említem, mert felnőtt koromban még egy körömrészelőt sem merészeltem csempészni, neki meg több kiló sem jelentett gondot.

Tulajdonképpen mi itt a lényeg? Szégyellünk zsidónak lenni, félünk? A válasz egyszerű: felfogás kérdése. Erről mindig egy vicc jut szembe. Két zsidó ül a kávéházban, és az egyik egy arab újságot olvas. A másik kíváncsian kérdezi tőle: miért arab és nem zsidó lapot olvasol? Mire a válasz: a zsidó újság csupa panasz: diszkrimináció, nyomor, halál, csupa szomorúság. Az arabok viszont arról írnak, hogy a világot a zsidók uralják, a világ összes gyémántja a kezünkben van, így hát mindnyájan gazdagok vagyunk, te - hát az élet nagyszerű.

Ezeket az egyszerű gondolatokat azért írtam le, mert reménykedem, hogy ettől néhányan vigaszra, netán lelki békére találnak.

Cain Roth

MEGHÍVÓ

A Nyíregyházi Zsidó Hitközség 2011. március 13-án vasárnap 16.00 órai kezdettel tartja ez évi

közgyűlését,

melyre szeretettel meghívja a hitközség tagjait.

Napirendi pontok:

1. A 2010. évi zárszámadás ismertetése
 2. A 2011. évi költségvetés benyújtása
 3. Egyebek: munkaterv, időrendi mutató, születésnaposok köszöntése
- A közgyűlés után rendezzük meg a halvacsorával egybekötött

Zájin ádár ünnepséget.

Kérjük, részvételi szándékát március 8-ig jelentse be a hitközség telefonszámán: 06-42-417-939

PURIM

Március 20-án, vasárnap hitközségünk purimi ünnepséget rendez.

16.00 órától: Megila olvasás

Utána zenés műsor!

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

PESZACHI IMAREND

Széder este a hitközségben: április 18, hétfő, 19.00

Peszach I:

Április 18, hétfő, 18.30: mincha, maariv

Április 19, kedd, 8.30: sachrit

Peszach II:

Április 19, kedd, 18.30: mincha, maariv

Április 20, szerda, 8.30: sachrit

Sabat sel peszach:

Április 22, péntek, 18.30: mincha, kabalat sabat

Április 23, szombat, 8.30: sachrit

Peszach VII:

Április 24, vasárnap, 18.30: mincha, maariv:

Április 25, hétfő, 8.30: sachrit

Peszach VIII:

Április 25, hétfő, 18.30: Mincha, maariv:

Április 26, kedd, 8.30: sachrit – mázkir!

KÓSER

**borok, italok, sütemények, fűszerek,
konzervek, édességek kaphatók:**

Budapest, Dob u. 35.

(az ortodox hitközség épületben)

**Nyitva: hétfőtől csütörtökig 8-19,
pénteken 8-13 óráig.**

Tel.: 06-1-344-5165; 06-20-318-0640

VISSZAPILLANTÓ

Lapzártától lapzártáig

Chanukai ünnepség izraeli vendégekkel

Tu bi'svát

A Friedmann-jorcájt

A felvételeket Király Miklós készítette

SÓFÁR

A Nyíregyházi Zsidó Hitközség folyóirata Postacím: 4400 Nyíregyháza, Mártírok tere 6., e-mail: sofarujtag@gmail.com,

tel./fax: (36)-42-417-939 Web: www.sofar-ujtag.hu Számlaszám: OTP 11744003-20331427

Főszerkesztő: Somos Péter. Felelős kiadó a Nyíregyházi Zsidó Hitközség. Szerkeszti a szerkesztőbizottság

Typográfiai munkák: Kalenda Szerkesztősége (4400 Nyíregyháza, Zrínyi I. u. 3-5)

Készült a Gprint Iroda digitális nyomdájában (4400 Nyíregyháza, Szabolcs u. 7/A)

A folyóirat ingyenes!